

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMITEE:
 Ella Wägner,
 Elisabet Tamn,
 Ada Nilsson,
 Hasorine Hermelin.

REDAKTÖR:
 Carin Hermelin.

ANSVARIG UTOIVARE:
 Ada Nilsson.

Utömmar varje helgri lördag.
 Söstaplan 1-3, 2 tr., Stockholm.
 Tel. N. 48 42, 182 43.

ADVOKAT
 Ladamöbr av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå
 Inneh.: Eva Andén.
 Ledamö av Sveriges Advokatsamfund
 Herkulesgatan 14 (t. & Laa Vattug).
 Tel. 75 75, 75 76
 STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsaker,
 Bostadsredning och bestämmande, för-
 valtningsoverdrag. Även skriftliga
 förfrågningar.

TANDLÄKARE
TANDLÄKARE
 Karl Gson Diamant
 Kungsgatan 72, 5 tr.
 Morgn. efter överskann. Tel. 18 66.

Liliesjöbs Skårvårds-
 Stockholm

Butiker:
 Fridhögsgatan 16 — Tel. Kh. 59 82.
 Hantervaregatan 45 — Tel. Kh. 55 83.
 Sveavägen 100 — Tel. Va. 170 23.
 El. värmevärmare — Kattisöms — Kamel-
 hälsoställare — Självbetjädnings — Själv-
 betjädningsboxer för damer — Allt i branschen

Mot vågghyra
 är TIP-TOP det säkraste medlet.
 Lätt desinficera Eder läsningsbeträ-
 eller ensaka möbler med TIP-TOP.
 TIP-TOP FEMKODEN är effektivt.
 Desinfektion utföres och
 upplysningar lämnas.

Tekniska Fabriken TIP-TOP
 Stockholm 4. Tel. SE. 187 05.

Eldbegängelsen

viner med varje dag erkännande i allt vidare kretsor
 som den bästa försäkring för förvärdigades av de av-
 talsen och. Närmast uppmärksam på utläggningen
 som lämnas av tillfälligt.

Bredvid Eldbegängelsen
 (S. E. F.) Stockholm, Svedavägen 25, 2 tr. (Örn).

Vid personlig besök eller per telefon Norr. 22 80.
 Sv. 10-10. Lördag och helgdagarna kl. 10-12.

Induktionskylskåp för 12 i begravningsbuss
 bestånds 5 kr., för andra 10 kr.
 Använt förkommer lika.

Förrensing st. egen tillrädd tillrädd, ombesörjt
 för alla eldringens. Självbetjädnings, ombesörjt.
 Kr. 15 10 per helg.

Anlita vid dödsfall
A.-B. BEGRAVNINGS- & STERHBUSBYRAN
 v. dir. Erik Hagström, Äppeliken.
 Allt för begravnings- o. boudoirredningar.
 Sv. Eldbegängelsen förrensingens ombesörjt.
 Ring vid dödsfall blott upp S. 27 22
 (efter affärstid Äppeliken 614)
 Bil till förfogande. Kontor o. utställn.
 BORGAREGATAN 6.

HERMES KAFFE
 Kaffet där kvaliteten är högre än priset
 och smaken havsaktig.

Birgerjarlagatan 71 — Stockholm.
 Telefonen: N. 116 74 — N. 65 46 — 96 79.
 Liljeholmsvägen 4 — Tel. Liljeh. 45.

Särskilt omtyckt är Mokkablandning
 å 3,10 per kg.

Klipp ur annonsen! Åberopa denna
 tidning! Begär prislista!

Från Handelsfirman HERMES A.-B.,
 Liljeholmsväg, 4 eller Birgerjarlag. 71,
 Stockholm, rekv.:

... kg. kaffe å kr. per kg.
 att bet. m. postförs.
 efterkrav.

Gratisprov önskas.
 Agentur önskas.

Namn (tydligt).
 Adress (tydligt). Till: 2 10 30

Den 10 okt. 1931.

Vårt kollektiv-avtal med tillvaron.

Kort efter den svenska kronans fall inträffade uppsägning av kollektivavtal omfattande 150,000 man. Den berörde verkstämorna, järnbruket, pappersmassa- och pappersindustrierna, sågverken, metallverken i Västerås och Finspång samt arbetet i hamnarna. Inom garverierna och skoindustrin är ännu oavgjort om uppsägning skall ske. Återställt textilindustrin och gruvorna. Detta är en händelse, som länge förberetts i den borgerliga pressen genom att framhålla det nödvändiga av en lösenbänkning inom industrin för depressionens avhjälpan. Så som kronans fall. Ett par dagar därefter höjdes priset på en del artiklar av järn med ca 15 %. Vidare höjdes priset på elektrisk materiel och dylikt ävenledes med 15 %. O. s. v. Hur händer det ihop? Man måste höja priset på det, som tagets utifrån, där kronan gäller mindre. Det förstärker vi. Först också, att man då begagnar tillfället att höja prisen i allmänhet ännu mera. Det förnekas inte heller. Är det då rättvis att sänka lönerna? Där finns svårigheter å ömsa håll. Vi anföra fakta. A ena sidan: Produktionens svårigheter på grund av minskad avsättning och högre inköpspris på varor utifrån. Å andra sidan arbetstagsarnas ställning gynnad genom billigare livsmedel, men med utsikt att bli försvård genom den förordning i andra avseenden, som skett och kommer att ske genom kronans fall. Och slutligen kristidernas följelagare spekulatjonen som i sista hand går ut över de ekonomiskt sämst lottade.

Men — och det är detta vi vilja ha sagt — om en lösenbänkning skall gå rum, då bör den ske efter ett i alla avseenden försvarligt system. Penningvärdet måste givetvis inverka på lönerna, men icke endast på de lägsta utan på alla. Och när lönerna falla, vilket särskilt måste förekomma i tider av ekonomiskt betryck, bör inga undantagsställningar förekomma. Det där talet om, att de stora chefslönerna inte spela någon roll, heller inte streck. De inverka, både ekonomiskt och moraliskt. Den engelska statskassan blev visserligen icke hjälpt med pund, som kungen av England och prinsen av Wales avstodo av sitt apanage, men det var en riktig princip, som här följdes. Vidare bör det undersökas, hur löner och arvet den stå i förhållande till varandra. Vilka löner äro förhållandevis för

höga? Det är frågan. Vi ska inte bara stirra oss blinda på industriarbetarnas löner. Eller murarnas dagsförlöjster, som alla tala om. Är det skälligt, att dessa sänkas — näväl, då må de sänkas! Men det finns flera, som förtydja å en. Det kunde behövas en undersökning om, hur och var en indragning rättvisligen bör göras. Om vi inte frivilligt gör den undersökningen, kommer den att verkställas sig själv.

Det är bäst vi besinna oss, medan tr. Och vakna inför vad som sker. Där pågår en strid mellan kapitalismen och bankrutten! Den börjar bli tillspead. Carlyle har rätt. Vad icke politisk majoritet, påbud eller rättfärdighetskänsla, mäktar, det åstadkommer bankrutten. Bredvid skärpingen av motsatserna löper en strömning, som går mot utjämning av orättvisorna. Inskränkning i vanor, utrymmen och möjligheter! I städerna få de stora väningarna färre spekulanter, på landet bli herrgårdshusen ofta pensionat, om de ej stå tomma — eller på Skansen. De stora gårdarna dela upp sig i mindre. Vi förenkla vårt levnadssätt. Beror detta på viljan att följa en ny tid berättigade krav? Nej, det är en ekonomisk nödvändighet. Skada att vi ej vilja göra en dygd av nödvändigheten. Och öppna vägen för den nya tiden, i stället för att med allt makt söka spärra den. Men sådana äro vi. »Heder därför åt bankrutten, alltid rättvis i stort, om å en detalj så gryms!»

Hålla vi på att störta med i statsbankrutts svarta avgrund? Stor är bankrutten: det stora bottenlösa svåg, i vilket alla lögner, enskilda och allmänna, sjunka ned och försvinna, dit de alla från sin första början voro dömda. Ty naturen är sann och ej en lögn. Du kan ej lala eller handla utan att på din osanning, efter längre eller kortare cirkulation, liksom en på naturens verklighet dragen växel, blir presenterad till lösens och mötes av ett nekande svar. Skada blott att den hade en så lång cirkulation, att den ursprungliga förfätskaren så sällan var den som i sista hand fick bära sveidan: »Osanningar och den massa ont de föra med sig gå ur hand i hand, överflyttas från rygg till rygg, från led till led och komma så slutligen till det stumma nedersta ledet, som med spade och hacka, med tungt hjärta och ton påse kommer i

Heder åt bankrutten. Förslag till lagstiftning i alkoholfrågan.

daglig beröring med verkligheten och ej kan låta lögnen gå vidare.

Med en fortunabörs i fickan, hur länge skulle ej nästan vilken lögn som helst kunna äga bestånd. Vilket förändrat utseende får dock ej allt, när både börs och vishus bli fömnia? Var ett samhälle verkligen så sant, så överensstämmande med naturens lagar, hur i alla händelser namn kommer det då till, att naturen, med sin oändliga godhet lämnat er att svälta och lida nöd? För alla män, kvinnor och barn är det nu otvivelaktigt att ett samhälle var osant. Heder därför åt bankrutten, alltid rättvis i stort om i detalj så grym. Med sitt otvivelaktiga minneringsarbete undergräver den alla lögner. Det ges ingen lögn, reste den på sin himmels högt i vädret och överskygde hela världen, som ej bankrutten en dag skall störta ned och befria oss ifrån.

Thomas Carlyle.
(Ur Franska Revolutionen.)

Nytkerhetsfolkets lagstiftningskommitté, som tillsattes 1928, har nu framlagt sitt betänkande. Att kommittén icke kunnat komma till ett enigt förslag visar bäst vilka stora svårigheter, som föreligger att nå ett praktiskt resultat genom nytkerhetslagstiftning. Majoriteten förslår: avskaffande av motbok och fri inköpsrätt. Hög beskattning, d. v. s. förhöjda priser. Socialisering av bryggerierna och ensamrätt för systembolagen att driva restaurangörelse förenad med alkoholskattning. Utbyggnad av nytkerhetsnämndernas verksamhet genom anställande av fasta funktionärer och dylikt. Införande av lokalt veto. m. m. Reservanterna skilja sig huvudsakligen däri, att de förorda bibehållandet av inköpsmaximering och kundregistrering. Viss mängd alkohol, 1 lit. å 100 %, skulle vara tillåten per månad för manliga hushållsföreståndare och »för annan» /4, d. v. s. kvinnlig? Eller hur menar man?

Sparpanik i England.

Senaste häftena av den politiska veckotidningen Die Hilfe, utgiven i Berlin av Gertrud Bäumer, innehåller ett par artiklar, som på ett mycket intressant sätt åskildriga tyska uppfattning om läget i England.

För närvarande måste man göra klart för sig att de politiska och finansiella ledarna i England äro offer för en panik, som söker sin like, säger fört, Anton Erkelzen, tydligen vida överträffande vad vi i juni och juli upplevde i Tyskland.

Efter krigets slut ha två olika åskådningar beträffande näringslivets gestaltning kämpat om herraväldet. Man skulle kunna kalla dessa förspårare deflationister och stabiliseringsanhängare. Sedan deflationskrisens början 1921 har England försökt att återvinna sin ställning som penningmarknads medelpunkt i världen. Därför övergick man 1925, under en tid, när Frankrike led av finansiell svaghet, till guldmyntfot och stabiliserade pundet till dess fulla värde. Därmed höjdes lönen och vissa andra slag av inkomster, t. ex. räntekomster. Man trodde sig kunna pålägga näringslivet denna belastning, eftersom man beräknade att London snart åter skulle samla världens kreditväsen i sin hand och att vinsten av detta skulle bli stor nog att kunna bära bördan. Egenomligt nog var det vid den tidpunkten några av arbetarörelsens män, som motsatte sig deflationistpolitiken, d. v. s. avräddade från att höja köpkraften. Braisford och Keynes voro bland dem.

Det misslyckades för världens kreditväsen. Guldets strömmade till Frankrike och Förenta staterna. Hade England haft det i sina bankval, skulle det med säkerhet ha använt det till vidsträckt kreditgivning. Churchill, som hade ansvarat för pundvärdets stegring 1925, yttrade också för några veckor sedan — med rätta: Vad är det för mening i att med stora kostnader skaffa fram gullet ur ett gruvhull i Sydafrika, när det genast begraves i ett nytt hull i Paris eller New York?

När den stora internationella deflationsprocessen med förnyad styrka satte in omkring 1929, kom England att lida särskilt svårt. De båda motsättningarna inom det engelska

Kommitténs förslag går således ut på att göra spriten dyrare liksom i Danmark. Kommittén betraktar icke detta som klasslagstiftning, då sprit icke hör till nödvändiga livsmedel. Men det synes likvärt vara ett osympatiskt och odemokratiskt skritt. Och skulle tilldelningen inskränkningen till den av reservanterna föreslagna kvantiteten, så har Bratt-systemet visat oss, hur lagarna kringläs, vilket ingen spritpolis sannolikt kan förhindra.

Det är beklagligt att se i kommitténs redogörelse att sänkningen av rusdyckskommunitionen sedan förkristiden endast är ca 30 % i Sverige, då Danmark gått ned med 87 % och England med 60 %. Detta skulle visserligen tyda på, att det danska systemet skulle ha åsyftad vinst. Men mera tilltalande och mera förtroendeingivande än alla lagbud, är en genom uppfostran och självupprostar bibringad fast moralisk grundval. Den kan förvandra folksed och folkupfattning.

näringslivet — deflation eller stabilisering? — skärptes. Allt vad som omedvetet leder till deflation ligger det så kallade stora förståndet närmast: löne- och skattesänkning, prisedsättningar så länge det gäller andra pris, med ett ord, att spara — det är vad vanliga människor bäst förstår. Sparat nationalekonomiska betydelse. Men i ett högt utvecklat, överbeläat industriell utvecklad, som mycket lätt gränsras för det nyttiga sparandet, som i stället leder till näringslivets sammankrympande.

Mot sparsamheten står de mera klarlynta ekonomernas syn, som dock är svårare att förstå för gemensnittsmännan. Grundtanken i denna uppfattning var den internationella kampen mot deflationen och världshushållningens stabilisering på grundval av exempelvis 1928 års prisliva.

Här har den engelska politiken länge vacklat. När MacDonalds regering i slutet på augusti ombildades till nationalregering trodde man, att deflationisterna i England vunnit slutligt seger. Ty nu började inköpsmaximering, sparandet. Budgeten måste balanseras, arbetslöshetsunderstödet och löner sänkas. Sedan man en gång slagit in på denna väg, föreföll det avgjort att England inte skulle återvända till stabiliseringspolitiken under någon form. Inskränk-

Nyradikala Gruppens diskussionsförening börjar i oktober en serie diskussioner över Kapitalismens dilemma. Första sammanträdet med inledningsföredrag av professor G. Silverstolpe, Göteborg, om den nuvarande ekonomiska världskrisen, äger rum tisdagen den 13 dennes i kafélokalen Kornhamnstorg 2, kl. 8,15 e. m.

Nyradikala Gruppens diskussionsförening består icke endast av Gruppens egna medlemmar, utan även av personer av radikal läggning tillhörande andra politiska partier.

Radikala medlemmar av Svenska Kvinnoars Västerförbund bosatta utifrån Stockholm äro välkomna till sammanträdet.

ATLANTIC

Förstklassig Restaurant
 Utmärkt festvärd
 Moderata priser

Stockholms mest moderna, trysta och komfortabla hotell

DANS
 måndag
 fredag

Fullständigt tolietrum med bad till varje rum o. dubbelst. Tel. Nannarum Hövrenterna. Drottning 47-67

En procent fullgoda bostäder.

Landsbygds bostadsfråga på Husmoderkursen.

Landsbygds föredrag inom folkhälsans och folkhygienens område förde Husmoderförbundet studiens i stark kontakt med de andra fattiga svenska och nordländska hemmen, så hade även önskan föredrag till mål att söka uppnå, hur fattigt praktiska, svårakötta och delvis hälsovådliga många av småtökens bostäder ännu i denna praktiska, organiserande tid belämnas sig. Detta särskilt berörande läntarbetarnas hem.

Dagens huvudtalare var arkitekten Svend Wallander, som i sitt föredrag "Tidens bostadsproblem" gav såväl laterörer som problem från den tekniska sidan av svenska bostadsförhållanden för de mindre bemedlade.

ningar och sparande innebär, att man fullföljer den delatation, som redan inträffat på världsmarknaden. Men varje tvivel på guldständarens behållande betyder motsatsen, alltså inflation. Vad som blir följden när ett löst räcker i sparpanik veta vi för ögonblicket mer än vad i Tyskland. Denna sparpanik utbröt också i England. Regeringen, som trodde sig ha bringat reda i trassel genom den räddade budgeten och arbetslöshetsunderstöden, nedskräande, hade i själva verket endast kommit lavinen att rulla. Parlamentet hade knappast samlat förrens MacDonald var tvungen att ropa ut över landet, att infet var hjälpt med att varje människa sparade så mycket som möjligt, utan att det tvärtom gällde att var och en på ett förstärkt sätt skulle ge ut så mycket som möjligt.

Så övergavs guldständaren och pundet har sedan dess sjunkit med omkring 25 procent av sitt ursprungliga värde. Det avgörande är dock inte guldständarens övergivande utan att man efterträtt låt valutan sjunka. England förlorar det för dess handel, skattefart och kreditväsen viktiga pundet som världsmäda. Med ett ord, den nuvarande engelska sparpaniken arbetar till Frankrikes och Förenata staternas redan, d. v. s. för de länder som sedan nu sugit till sig rikedomarna.

Talaren betonade allra kraftigast sin övertygelse gentemot de nya tvärväggarna, som under sist år börjat höras i pressen och byggnadsack-litteraturen att badrum i smålägenheter icke skulle vara värt sitt höga pris. Detta måste vederläggas. Varmvattnet är dyrt — tyvärr. Men varmvattnets tillgångsförande möj-ligheter kunna knappast överskattas. Det är en både ekonomisk och social dumhet att bygga små lägenheter utan ett badrum. Just där krävs badrummet om någonsin. Här säger folkeningenen själv ifrån så tydligt, att en lastighet utan bad får ett betydligt lägre värde än en med bad. I stället för att börja borttaga badrummet från våra nybyggen för arbetarbostäder, skulle badrummens beständigt givas ett viktigt tillägg: en sluten nisch för människans arbetskläder; en maskinarbeters eller gatuarbetares oljedräkt, tjäriga eller smutsets kläder skola där ha sin egen plats och icke behöva jmnngås med garderobens övriga kläder.

De små köken, de mycket små och smala köken hade arkitekt Wallanders stora förord. Med denna plan-typer: ett litet kök bredvid det stora enda rummet, önskar man helt en-tyck påverka vanorna hos de små hemmens folk, man vill driva ut dem — tillika med husmodern på lediga stunder — i det stora rummet, där den heliga "fina möbelen" står. Hus-ner och familj skola förmas att an-vända den möbelen och rummet tillika alla vardagsutrustning. Men det är svårt, den lädernerövda hävden siter i, i köket omkring husmodern och spisel skola man vara. Så får man göra köken så små, att där knappast finns plats för tre stolar. Eljest bli de strax bebodda.

Önskvärdt mycket bättre är städernas bostadsbestånd än landsorten. I städerna finnes samhällets kontroll över det tekniska utförandet av bo-staden och under årens gång erhålla

också städernas bostäder bättre ömsyn och värd. För städerna ligger bostadsproblemet skuggiga huvudsakligt i det ekonomiska. Stockholms pris av 23—28 kr. pr ar. är pr. kv. lmk. värmvattnet för liten lägenhet måste ju angås som en hård press för ett arbetars, inköster. Men bostaden är oftast dragfri, väl belyst och god.

En undersökning av landsbygds bostäder, nyligen utförd inom ett av-räknat område, har visat att endast 1 % av samtliga bostäder för de breda befolkningsslagen på landsbygden kunna ges betyget fullgoda. Dålig planläggning, otillräckliga bi-utrymmen, såsom garderob, lukt, kyta och dålig skötsel, är de brister som mest vidtåla lanthemmen.

Hustrun, som skall sköta detta hem och kanske ett flertal barn, skall tidigt upp på morgonen för att mjölka och sedan tillbaka till fadugården på vissa mellantider. Samtidigt skall man och barn ha mat, klädas i kläder och hemmet skötas. Varje vatten-dropp skall ottast bäras in i huset. Hemmet är ofta ej invånarnes eget, intresset sporrar ej till att hålla det i stånd.

De visade skioptikonbilderna framhöll skarpt den stora skillnaden mellan stadsarbetarnas och lant-arbetarnas hem. Några av lanthem-ena — för stallgårder, för lada-gårdskärlar etc. vore, i likhet med de samma dag visade norska småhem-nen för lantarbete, knappast att räkna som hus och hem men som en hytta, ett lida.

— Vad kan göras till praktisk hjälp? — Den jordägande befolk-ningen i Sverige av bönder och hems-ansägare har icke kapital för ny-byggnaden av sina underutvecklade små små hem. — Vad kan i nd-ogen mån göras?

Vid den omedelbart följande dis-kussionen framfördes flera förslag — icke till hel men kanske till halv — lösning av bad- och varmvatten-frågan för lanthemmens byggare. Vattenledning och badrum för varje ensamt liggande trähus på landet ställer sig för dyrt, nästan undan-lagsöst måste fastslås att en egen

Den nya slumchefen.

Vid en glad och högtidlig fest i Templet installerades i onsdags den svenska slummens nya chef i sitt ämbete. Major Signe Ostrand efter-träder härmed från kommandör Rich på den viktiga posten som Frälshings-arméns sociala sekreterare, det kvinnliga sociala arbetets ledare.

Major Ostrand som utbildats till lärarinnorna har i tjugo år tillhört Frälshings-armen och under denna tid arbetat på flera olika områden. De senaste åren har hon varit avdelnings- och skedermans kvinnliga avdelning och sedermera sekreterare åt fru Rich, under hennes tid som slummens ledare. I det stora rummet en trappa upp i Högvärdet, Östermalmsgatan 71, där Major Ostrand har sin arbets-plats, löpa trädarna samman från slumarbete till Sverige rum. Det är en betydelsefull post. Fenoio olika institutioner arbeta för närvarande under majorens ledning, från Malm-berget i norr till Trälberg i söder. Det är barn- och kvinnohärbärg, slumstationer och räddningshem med en kär på ungefär 250 räddnings-officerare. Med denna organisation

domsägare icke har råd därtill för sina underlydandes hem.

En stor förbättring vore dock, framhåll en talariorna, om i byar, sta-tionsområden o. d. envänjngens, till det begynnelsen ganska enkla bad-tyggen uppbyggdes. En talariorna från Åland beskrev från egen erfarenhet inom sin skolexamen en ganska god ersättningsmöjlighet för den forna badutrustning — öjllyggt vid sidan in-till bostadshuset ett tämligen litet, rektangulärt rum med tegel- och siengolv och tegelväggar, långa lång-väggen fristående en bänk av ribbor och på denna flera hånjof för fam-lijens olika medlemmar, tvål, borste, spann för varmvattnet. Detta gemensamma tvättum för familjens alla medlemmar ersätter i någon mån städernas badrum, eldstad kan i de flesta fall anbringas härinne, och vattenstänk betyda inet på tegel-väggar. Redan detta primitiva bad-tyg skulle gilla ett stort framsteg för de enklaste lanthemmen.

dena mångkäftade former måste ledaren upprätthålla en djup person-lig kontakt. Utom det rent organi-satoriska arbetet gör hon resor över hela landet. Det betyder mycket för slumstyrarna uta i landet, många gånger kanske på avlägsna platser, att låta personligen samråda med sin chef, bärga fram sina erfarenheter och uppmuntras av hennes värma, klara väsen.

Ar det någon väsen gren av arbetet, som är särskilt viktig för närvaran-de? Nej, arbetet förtgår som vanligt, efter gamla kända linjer, det är lika betydelsefullt vare sig det gäller barnen eller vuxna. Major Ostrand händer ägna sin kraft åt alla verk-samhetsgrenar. En utgångspunkt är som förut bestämmande i arbetet: den personliga omvandlingen inifrån för varje enskild människa. Hela verksamheten är därför lagad på ett individuellt omhändertagande av de hjälplöshöande och samtidigt för-tyllighet från deras sida. Det fal-ler av sig själv under sådana för-hållanden, att den rätta placeringen i arbetet av dem som skola hjälpa, spelar en stor roll. Här ligger också en av slumchefens största upp-gifter. Hon skall känna arbetarna i sin kär, så att var och en får den post, där hon kommer till den största välgynningen. Den glada och självtaliga tjänarinnan inom kamrat-kretsen gör denna svåra uppgift lät-tare för ledaren. Ofta ha slumstyre-mannen känt sig kallade till ett visst arbete. Det är för dem självklart att fullfölja just den kallelsen. Sin utbildning lå de också — efter krigs-skolans nästan årliga teoretiska kurser — direkt i de praktiska upp-gifternas tjänst under erfarna kam-raternas ledning. Om det också någon gång kan hända ett misslag vid arbetstörningen, går det därför ofta att bestämt förstå att få denna rätta män-niskan för den rätta posten.

Major Ostrand själv inger med sin starka personlighet värme och naturlighet en känsla av förtroende, som gör varje beröring med henne till en glädje. Den svenska slummen har haft lyckan att sin sina ledare se många stora och framstående kvinnor. Vi äro övertygade om att kommandören hade rätt, när han vid frivillingshögtidigheten uttalade sitt valkommen till major Ostrand som deras världiga efterföljare.

V I S T Å T I L L T J Ä N S T

Bagarstugan
HORNSGATAN 37 Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGGATAN 65 " 73 37
GOTYGATAN 52 " 55 00

BEGRAVNINGSBYRÅ
BEGRAVNINGAR
ERNST A. CARDELL
Folkungsgatan 52
Tel. 40 40 90

Blommor & Frukt
St Eriksgatan 108
Telefon 5869 35
G. JONSSON

BORDSVATTEN
Drick
Ramlösa
Vårt lands enda nat-
urligt alkaliska vatten

DÄMERISERING
Sigrid Aastrup
Långholmen 26 • 40 07 00

Brudklädel
Omställning och skicklig behandling.

GRÄDDIN
är kaffergården för dagen. Erhålles
här alla världens bästa kaffor och
Spetsbrödsbäcker. Ingen köst bismak.
Rekv. Tel. Stockholm 827 54.
AKTIEBOL. GRÄDDINMEJERIE

DÄMSKRÄDDER
Otto A. Olsson
MODESÄLONG
Hamngatan 24 (hisp). Tel. N. 65 85
Finnet Ni de stads Paris-nyheter
i Kappor och Klänningar.

DESINFEKTION
för utrotande av all slags bakterier under
Fullständig garanti
som med Gynnings-
A.-B. Bitch Desinfektion
Kardmanskaströket 9
Tel. 11 18 30. Stockholm.

DIETHEM
Ida Larssons
DIETHEM
Malmvästergatan 48 A. 116. Tel. Norr 611
FRUKOST • LUNCH • MIDDAG
Läkareföresenar

FÄRG- OGH SJUKVÅRDSAFFÄR
G. H. Gustafssons Färghandel
Hornsgatan 100 (Måttplats Riegvägen)
Söder 318 08 • Söder 148 45
Stor sortering i sjukvårdssartiklar.
Fällisar:
Folkungsgatan 140 • Erstagatan 23
Brännkyrkagatan 96.

KÖRGMÖBLER
Larsson & Larsson
KÖRGMÖBELFABRIK
Lantmästargatan 15. Tel. 20 15 75
Moderna tillverkningar. Lästa priser.
Reparationsaffär.

MODEAFFÄR
ESTER M. PERSSONS
MODE, PÅLS- & HANDSKAFFÄR
39 GOTYGATAN 59. Tel. Söd. 301 69.
Obs! Inneh. av affären sedan år 1908.

HANDARBETEN
Firma HANDARBETSFAFFÄREN
(E. OLSSON)
KARLVAOGEN 12 • E. Ö. Nöregatan 17.
Tel. Norr 192 11.
På beställning framfärdas alla slags uppstickar, Märk-
ning, Tillbehör, Prickstämpel, Monsterverk och
Klänningsskärmar, kläder, underkläder, ölar och
gamor på lager. Alla till lägsta priser.

HEMINREDNING.
Florentine Sigrid Olrog
Birger Jarlingatan 37. Tel.: 2 145 56
Ateljé för Heminredning
Förfäljning av Textiler, Konstskaber m. m.

RÄNTILLVERKNING
HANNA HEDSTRÖM
RÄNTILLVERKNING
Thérän • Strutar • Kullar
SVEAVÄGEN 94 • STOCKHOLM
Etabl. år 1902. Telefon Norr 201 52.

SNICKAREVERKSTAD
EKLUNDS Snickeriverkstad
Ynglingegatan 7, s. n. v. Tel. 889 14.
Allt inom snick-, Möbelsnickeri, om-
pöleringar, omboningar och omöbleringar.
Nya möbler på beställning.

KONDIOTORI
Hildurs Kaffestuga
Mitternärsgatan 65. Tel. 74 48
Öffnande av Klen Nörens Östergård
Derkligt god kaffe • Hembakat bröd
The, Choklad, Mjölk, Lättvårsther,
Jordgärd, Kär & Ägg.
Beställningar hemskickas.

Barnens aptit
och önskar önskas sött med
Barnmedelstämme **IDDOZAN**
Söder i Gården, Företag i Stockholm, Tel. 140 1000.

Luchs Rehlmhoff's

REVISIONSBYRÅ
BOKFÖRING
Bokslut, Deklarationer, Uppläggning av
räkenskaper, Sifferregistreringar o. dyli. ut-
löses snabbt och säkert till billiga priser.
Andra fulla diskussioner.
WEDBLAD & AKERLUND
REVISIONSBYRÅ
Kardmanskaströket 90 Tel. 116 30

TAPETSERARE
K. S. BERGLING
Drottninggatan 102
Mått-, mål- och
altem omställningar
2121 98

TRIKÅFFÄR
TRIKÅBODEN
ELLA ANDERSSON
7 BORGÅNSTRÄDGATAN 7
Tel. 83 39 38.
Trikländsklädter, Sybehör, Strumpor,
Handskar. Vantar m. m.

URMAKARE OCH OPTIKER
URMAKARE OCH OPTIKER
Vid köp av Ur
vänder Eder alltid till en anvarig fackman.
Firma TELLANDER
Tel. 887 20 (VAKANSJÖ) • Tel. 887 20
Nygårds väg, nr 24, Gården.

RESOLUT
rensar stopp i röret
Svensk Patent
STEN & C. Söder 1267

URMAKARE OCH OPTIKER

RESOLUT

URMAKARE OCH OPTIKER

URMAKARE OCH OPTIKER

URMAKARE OCH OPTIKER

Gynna Tidevarvets annonsörer!

som hårröra av vällevnad och vällyst. Ryska läsekretsen får alla sina föreställningar bekräftade och utökade. Den får vänta på sin kvarn och bränns för sitt tank. Tänk, denne skurk Sven Olsson som lejer ryska emigranter till att anlägga mordbränd i ryska fabriker, när han inte på annat sätt kan åtkomma sina konkurrenter. Och honom äro svenskar så stolta över!

Om ryssarna hysa oro att inte klara sig i kampen mot dessa makter, bli de dock snarare lugnade än uppskrämda. Visserligen samlas de västerländska finansmännen under sina olika meningslösa operationer med värden omkring en gemensam önskan att knäcka Ryssland. Detta land oropar och gäckar dem, emedan det möter upp i konkurrensen med världsmärket med andra tillgångar och krafter än de själva förtoga övriga. Då de ryska handelsbuden säga att de sträva för det ryska proletariatet och den kommunistiska världsrörelsen, tror man att de bakom dessa ord dölja samma egen nytta och cynism som herrarna själva bakom sina demokratiska, pacifistiska och paneuropiska fraser. Det retsamma är att upptäcka att de mena vad de säga, och man skulle gärna tömma sina egna guldspår för att få triumfera över dem.

Men trots att kapitalisterna vilja att komma Ryssland till livs är god, äro de för oeniga inbördes, för masktina och fördrivare för att vara verkligt farliga fiender. Sven Olsson, ett slags livlös räknemaskin utan möjlighet att knyta mänskliga kontakter, ser sin finansbyggnad vackla, erkänner sitt liv som förfelat och dör ensam i hjärtkramp. Den sluge juden Weinstein är väl hans övernär i samvetslösa internationella operationer men övermannas av sin fruktansvärda ledaren. Den europeiska konferensen för enhetsfrontens bildande sammanträdde verkligen, men Olsson är död, Bertrand och von Ulrich kunna ej enas och i det kritiska ögonblicket, då Weinstein behöves för att säga ett vägnående ord, firar han massachistiska orgier på en bordell.

Detta bör givetvis lugna den in-

treserade konsomolen vid hans studiealamp.

Ehrenburg har icke lyckats konstnärligt levandegöra sina hjältar eller deras umgänge sköckarna, han känner dem ej. Och svar på de frågor varmed vi började denna artikel få vi knappst. Men därför är problemet mötsättningen mellan västerländsk ekonomisk politik och rysk, lika intressant. Den ryska har en fördel där i att den har en plan och ett enhälligt klart fattat mål, vilket saknas i det stora kapitalists spel med värden, krafter och liv, för så vitt man icke skall betrakta befästandet av den lilla maktgruppens värde som ett mål. Ty Ryssland söker planlösigt så upp och överflygla västerlandet i industriell kapacitet och höja arbetarklassens standard. Ryssland har ännu all framför sig att göra mobilisering av sina resurser och tillfredsställande av folket orördhet behov av varor. Därför har detta mål ännu möjlighet att hänföra, driva upp energi och stimulera till offer. Det är en stor sak att fördriva fattigdomen hos miljoner. Men ju närmare man kommer målet, dess mindre skall det te sig, och det skall förlora sin makt över sinenna.

Då skall det gemensamma i de två skilda systemen framträda som en inriktningen på maskinproduktion av varor, tron på tingens och likgiltigheten för människan, hennes hjärtas problem och hennes lycka.

E. W.

Tysk Kriminalfilm.

De tyska filmbolagen odla för närvarande kriminalfilmen. Berlin visas på den tyska förbrytarsorganisation, som utgör en intressant punkt i moraliskt synpunkt — föraktlig makt i storsadens. Det synes här inte direkt vara fråga om filmindustrins tillgodoseende av den ängsligt laglydiga småborgars behov att drömma om nebulösa lagöverträdelser. Snarare verkar det, som om den desperation, som gript stora delar av tyska folket, och som präglad den delvis illegala tyska politiken, upplöst de traditionella rättsföreställningarna och detta i sin tur väckt intresset för kriminalitetens problem. Ett annat utslag av detta intresse är, att på sistå tiden i Tyskland en rad jurister av facket (Alsbeg, Finkenburg, Lichtnecker, Rehfisch) framträtt som dramatiker och på scenen gestaltat problemet brott och straff.

Några djupare problem ställas visserligen inte i kriminalfilmerna, men intresset för mord är uppenbart. Till filmen med det mystiska namnet M (förkortning av Mörder) lära Düsseldorfmorden gett uppslag, om än inte handlingen. Dessa verkar nästan parodi på fackföreningsväsendet, vilket dock naturligtvis inte avsees. Förbrytarnas organisation oröas i sitt näringsliv av de irriterande razzior, polisen företar efter barmördrarna. Slutligen tar den saken i egen händer och fångar mördaren med hjälp av tiggarnas lika väldisciplinerade korporation. Polisen räddar mördaren från lynching genom att lagenligt döma honom till döden. Det ger oss inte vara bara tillbakal ropar en stark åhörbarhet. Den svenska versionen är starkt besku-

ren, kanske originalet har en klar tendens. Kvar står emellertid en måsterlig, bredt lag skildring av storsadens djungel i vars vimmel lustmålernas värhet strött ångas — han rjör sig genom en melodi, han brukar viska. Det är Fritz Lang, en registör av stora makt, som har gjort filmen. Till sist förlöjande har han gjort ett utmärkt skådeplastmaterial, säregna och intressanta typer. Sist glömmar man Peter Lorres blytt förbryskymning, genialt-vidriga framställning av kriminalidären.

En skriminalprotest kallas UFA-filmen *Der Mann der seinen Mörder sucht* (Mannen som söker sin mördare). Den har inte spelats och får inte komma att spelas i Sverige på grund av sin exklusivitet. Ett egenmodigt motiv! Filmen med denna titeln är en ren far, välgjord och sinnrik visserligen men lika skrättrelände som makaber.

En levnadstitt berre av sympatiskt dandytyp tecknar kontrakt med en inbrottslytt, att denne mot ett visst honorar skall mördas honom. Men tyven darrar på manscheten och anhöller om uppskov, den levnadstitt far till en restaurang för att fördriva sina sista minuter. I dansen råkar han en flicka, som följer honom hem, vilket föranleder honom att själv mördet är hägen. Men nu har han all möda att andgå att bli mördad, allra helst sedan den engagerade mördaren överlätt kontraktet på en kamrat. Efter att ha såvitt i livslara flera gånger, viges dock den unge mannen stuligen vid den unga kvinnan. Det sedvanliga filmstuet, vars banalitet i detta fall också uppmärksam av att vigselakt förtas av förbrytarsorganisationens ordförande medelst ett par handklövar!

Filmen, som är registrerad av Robert Siodmak, är som ljudfilm av stort tekniskt intresse. Den kunde gott visas på de svenska biograferna. För den del av publiken, som inte uppskattar ljudmontagens finesser och den stundom något intellektuella humorn, rymmer den även de lättfattliga vilde väster-oppdrag.

mer kanske att fladdra några veckor i lutan. Ina Albrecht, som spelar Marie, uppger i programhäftet vara en bildlös fullblodsösköhet. Det är, så vitt man här kan se, i någon mån en överdrift. Av mera intresse äro de präktiga gatskulpturerna.

Nils Beyer.

Vinterekipering

RÄV

ARETS MODE

Stor sortering till lägsta pris.
Eg. och konservering emottagen.
KORSNÄR WERK HAAKE
Hornsgatan 68

Vid köp av

TYGER

vänd Eder till

Hansson & Skoog

Klädehandel

Dröttingatan 67

Snott emott. Brandstiftningen

Specialaffär i Kapp-, Dräkt- och Klädningstyg

robes manteaux
fourrures

salong alicé
regeringsgatan 10
tel. norr 1832

Bland
tidevarvets
mest anslände
boktyckerier står
Zetterlund & Thelander
fortfarande bland
de främsta
Radikal prispolitik,
kort leveranstid och gediget
utförande garanteras våra kunder.
SKEPPSBRON 40 • STOCKHOLM
Telefon: Norr 311 80 (5 linjer)

Förste gang stat eller kommune tok kvinner i boligsakens tjeneste var da det i 1918 blev opprettet en afdeling for kvinnelig boligtilsyn ved Oslo Helseråd. Vor instrux går ut på tilsyn med leilighetens vedlikehold, skjøtsel og rette bruk. Undersøksretene omfatter alle leiligheter på inntil 3 rum og kjøkken. Større leiligheter går ikke inn under det såkalte sociale tilsyn.

Dette var det første. Så sammenkalte Norsk Forening for Boligreformer i 1920 kvinner fra hele Norges land til en boligkongress i Christiania. Den fikk værdig tilslutning, og det foresværet nok alle oss, som møttes der, at nu skulde vi få være med en virkelig løsning av boligsaken for hele Norge. Kvinners Landsboligråd blev stiftet som et ledd av Norsk Forening for Boligreformer. Den var tænkt å skulle ta arbeidet på hele landet over, men pengeanskeligheter har her som så ofte ellers lagt hindringer i veien. Men et vakthold har den været og er den fremdeles. Den har rettet henvendelser til organisasjoner og foreninger hele landet over om å gjøre sig kjend med boligforholdene og ta arbeidet op.

Landsboligrådet ser ellers ikke minst sin oppgave i å ruske op i kvinners selv. Den største vanskelighet er slet ikke alltid å få mennene til å lytte til vore krav. Nei — skam

å si gjelder det likeså ofte å få rusket kvinners selv op av deres tusindårige søvn. Få-rystet av dem det inngrodde feilsyn til boligsak og byggeplaner er noget som ikke angår oss kvinner. I en aksjegård blev bygget for en 12—15 år siden og hvor klagerne haglet ned over de arme arkitekterne efterpå, der hadde av å 40 husmødre, som skulde bo der, ikke en eneste umakt sig ned til bygningens arkitekt for å studere de fremlegte tegninger. Og for nogen ukur siden fortalte en husmor mig, at i det aksjegård hvor de hadde kjøpt sig inn med 20.000 kr:s innskudd — der fandtes det ikke spiskammer (skaffer). På mitt spørsmål om de hadde kjøpt leiligheten færdig inndrekket svarte hun nei. De hadde alltså kunnet følge den hele tiden — men det faldt hende ikke inn at det hadde tilkommet netop hende i tide å se en slik graverende feil og hindre den. —

”Det är inte sömn — men dvala!”

Det er uforståelig at slikt enda kan hændre. Det er forlikt å kalle det søvn. — Det er dvala — rent ut sagt. Det skulde glæde mig om det var anderledes i de andre nordiske lande. Men jeg la merke til en liten ting ved Stockholmsutstillingen i fjor sommer: Såvitt jeg forstod, så hadde det ikke været kvinner med i de kommitter som hadde med bolig-

utstillingen å gjøre. Spørsmålet blir da om kvinners reagerer på dette eller om de lydigt fandt sig i tilsidesettelsen. Og det er det som blir spørsmålet for oss alle sammen: Om vi er våkne nok så vi i sakens interesse reiser os mot tilsidesettelsen, eller om vi av bekvemmelighetsens sner og tæler. Men gjør vi det så vil det si det samme som at vi stiller alt for små krav til os selv og dermed også støtter os veien til å kræve vore rett av andre.

Ved det store internasjonale boligstevne i Oslo ifjor uttalte prof. Kampmeijer fra Frankfurt i et intervju følgende: »Det som enda står igjen er hvordan man skal få kvinnene og kvinneorganisasionerne med i boligarbeidet. Og ved kongressen i Berlin til neste år, sa han — vil det bli et led i programmet å utrede hvad kvinnene kan gjøre for boligvak.» Ved det nævnte boligstevne var det underhanden forespurt, om det skulde være kvinner med og vi fikk nei.

Men i anledning herr Kampmeijers intervju ringte så en av vore redaktører til et kvinnelig bystyre-medlem og spurte, om det hadde været nogen kvinner med ved anledningen her i Oslo. Jada, svarte hun, alle mennene hadde sine fruer med. Nei, det var ikke det jeg mente, sa vedkommende. Jeg mente om de var med, de som står i boligarbeidet. Pagfolkene altså. Å, sa hun, nei

sak idet arbeiderpartiet i 1912 efter en seig kamp fikk triumfet igjennem at kommunen skulde bygge. Egentlig fart tok saken først i 1917. Og inntil mars i år er det bygget 7182 leiligheter for tilsammen 130 mill. kroner. Det er dessuten git kommunal støtte og nedskrivningsbidrag for 83.5 mill. så vort boligbudget har nådd op til over 200 mill. kr. Det skal være mer enn nogen annen by i verden på Oslos størrelse har ofret på boligsakens løsning.

Det kan hændre dere etter dette tænker: Ja, har dere allikevel bolignødd i Oslo, så må det da være ravnende galt at kommunen bygger. Mange tænker slik og vi har hørt sagt det såvi i årevis. Se på Stockholm — sier de. — Der gjør kommunen næsten ingenting, og se hvor fint de greier sig. Det finnes ingen bolignødd. Ja — da svarer jeg altid med å henvise til Stockholms Stads Småstugebygge. Også er vi jo ikke så lykkelige at vi hos os har et kjempe-tittak som H. S. B. å tryste os til. Desværre. Og hvad bolignødden angår, så ser det efter tidskriftet »Vår Bostad» ut til at det herinne appelleres ganske sterkt til kommunen netop nu.

Hur sköta kvinnorna sina plikter.

För jeg går over til noe annet skal vi se litt på kvinners stilling til boligsaken.

desværre, budgettet rak ikke sålangt. Nu må dere ikke tro at ikke jeg under husmødrene alle de festligheter de kan få. De har så ærlig fortjent dem. For hvad var vel mennene utene sine fruer. Og i og for sig er det jo en småsak — som vi skal smille til udadtil. Men vi skal ta lærdom av den inne i os selv. For i dette tilfelle blir spørsmålet om vi har tatt den stilling til boligsaken at vi kan si: Det er oss ikke længer nok bare å være med som knappbløst ved mennens festligheter. Vi vil være med i kraft av os selv. For så dypt skal boligsaken ha trengt inn i vort sind at vi tør si så. Den er fremfor noe annet en kvinners sak. Den er hjemmet og samfunnets grundtvod.

Landstingens förlossningsvård.

(Forts. fr. sid. 11)

a, olika riskfyllda transporter, ett hemställda döttrar, att landstinget utöfver de vid lasarettens föreläsning, avdelningarna skulle taga i övergående uppdräkt och underbjändare för flögippt antal medförlossningshem, Det begäres även att de dessa organisationer skulle presentera för mödrar, skilda i deltaga i utredningsarbetet.

Men kvinnoorganisationernas representanter, som inbjöds till sjukradsavdelningens sammanträde, levo ganska snåvt bemötta. Det meddelades att med de 90 tusen kronorna pr år öftades mer än i något annat län på förlossningsvården, än åberopade den medicinska sakkunskapen som uttalat sig mot mindre hem. Sjukradsavdelningen undte på det hela taget icke förmått icke anstaltsvård vid barn- förlossning genom deras förslag örnades id det bästa tänkbara sätt och kvinnoorganisationerna borde upplysa knets kvinnor, vilka utomordentliga ördelar som landstinget tillämnde dem. Några hänsyn till deras förslag kunde man ej ta.

■ ■ ■

Det kan vara av intresse att äga del av, hur man i ett annat län tillte sig inför samma fråga. I sistna utgåvof av Svenska Läkaridningen utredes för ett uttalande av Darnars läkarförning angående antalsvård vid barnsvård.

Landstingets förvaltningsutskott hade hos ett stort antal av läkarförningens medlemmar anhållit om ittanfande i denna fråga. En kommitté tillsattes inom föreningen och dess uttalande, som enhälligt anlogs, framhöll bland annat: att den särskilt insamlade statistiken visar te barnsvårdens, som den nu är organiserad i lähet, ger för både mödrar och barn mycket goda resultat.

Anordnandet av anstaltsvård i större utsträckning vid lasarett och sjukstugor skulle icke med säkerhet kunna medföra ut medicinsk synpunkt förbättrade resultat. Detta framgår av en jämförelse mellan de f. n. i Koppaberget län uppnådda resultaten med resultaten på de platser i landet, där anstaltsvård är i mycket stor utsträckning genomförd, och torde sammanhånga med, att anstaltsvård vid barnsvård alltid är förenad med vissa risker, som hemvårdens undviker, vilket i vissa mån kompenseras fördelen av kvalificerad läkarsvård.* Man ifrågasätter även härvidla lasarettläkarna med sin stora arbetsbörda ha tid att vid en förlossningsavdelning i tillräckligt grad ägna sig åt de löpande enkla fallen för att genom dem forskaffa sig tillräckligt rutin för de svårare fallen. En skolas specialläkare vid en större barnsvårdsavdelning är ett önskemål, som ut medicinsk synpunkt är den viktigaste och viktigaste åtgärd som kan företagas till barnsvårdens förbättring.

Kommittén framhåller därpå att det icke är på medicinska grunder, som ett större utbyggande av anstaltsvård vid barnsvård kan motiveras, utan tillräde de sociala skälen helt och hållet i förgrunden, frångående och fattigdom. Men man måste vid tillbyggnaden av anstaltsvården, utöfva vad de komplicerade och av sociala skäl betingade

fallen kräva, allvarligt beakta frågan om barnomskektionens ställning. Den svenska barnomskektionen har med framgång fyllt sin uppgift, varför man utalade sig till den bör vidmakthållas i lösdningligt skick, vilket icke kan äga rum om deras verksamhet alltför mycket inkräntes.

Om hela barnsvårdsavdelningen lägges på anstaltsvård innebär detta stora kostnader, som utan skada för någon part kunde undvikas. Man skall icke bygga anstalter, som sedan stå mer eller mindre tomma. Erfarenheten från epidemivården ordnande vårt land, liksom vissa erfarenheter angående barnsvård t. ex. från Västermanlands län tala sitt tydliga språk.

Kommittén på ett för en barnsvårdsavdelning vid Mora lasarett på 6 sängar, vid Ludvika 4 platser och vid Säms sjukstuga 2 platser. De namte att genom dessa små och mestadels anstalter av olika typ bör värdelösa erfarenhet kunna vinnas.

Som av det anförda framgår, har den medicinska sakkunskapen inom Koppaberget län en annan uppläggning om dessa problem än den av Södermanlands landsting åberopade. Man har rört vid några kardinalpunkter i den svenska förlossningsvården. Man fäster sig i första hand vid den med all stycka framhållna läsketen, att anstaltsvård framför allt i samband med större lasarett utan särskild specialläkare icke med säkerhet erbjuder den ut medicinsk synpunkt bästa värdet. Sen kommer frågan om barnomskektionen. Indragandet av ända till halva antalet barnomskektioner endast en ekonomisk fråga utan socialhygienisk innebörd. Men en sådan innebär här den framförallt för Dalarnas läkarförning.

■ ■ ■

Holländ är det land som anses ha den bästa förlossningsvården och därnäst Sverige. Rent statistiskt sett är Sveriges siffror på dödlighele eller förlossning efter hollands, vilket naturligtvis icke hindrar att de böra bli ändra blick. Vad som särskilt utmärker dessa båda land är det omsorg man ägnat icke endast läkarnes utbildning i förlossningskunskap utan även barnomskektionerna. Dessa ha i Holland en treårig utbildningstid, den längsta i världen och äro i stor utsträckning kommunalt anställda. Ävenom utbildas och anställs kommunalt hemsköterskor för eftervård.

Vad vårt land beträffar har man med stor möda byggt upp en lagstadgad kommunal förlossningsvård. Barnomskektionens utbildningstid höjdes för icke alltför länge sen till tvåårig. Möjligha brister låta sig sig ytterligare avhjälpa.

Dalarnas Läkarförning har med all säkerhet rätt på det värde som åberopas av svenska förlossningsvården. Men varar någon: barnomskektioner skola ju alltid finnas på förlossningsanstalterna. Visserligen, som man kan dock aldrig tvinga alla kvinnor att förlossas å anstalt. Här måste säkras att ett fritt val kan föreligga. Det är naturligt försvaga vår kommunala barnomskektion. Huru mycket och befordrad anstaltsvården är för stora kategorier barnafödelsor, så måste man dock ha klart för sig att den personliga örnadnad, som kommer barnafödelskan till del, näe en barnomskektion ägnat sig helt åt henne vid hemvård eller å en mindre anstalt kan aldrig äga rum vid ett större sjukhus, där bemötandet är, att barnomskektion skall ha fullt synsättning, vilket med 8 platser och 30 patienter per år och plats gör vid fullt beläggning över 200 förlossningar per år. Barnafödelskan kan knappast före förlossningen komma i någon kontakt med hjälperkan i nödens stund. De psykiska faktorernas betydelse för ut-

En duktig barnavårdsnämnd.

Vid ett en dag barnavårdsnämningens spektisen och sekretären i Kristianstad barnavårdsnämnd, fru Elsa Nordlund på besök i Stockholm och påminnas genast om det betydelsefulla jubileum, som just nu firas häruppe och som är anledningen till att denna långvärga representant för det aktiva barnavårdsarbetet gör oss den äran: Svenska Fattigvårds- och barnavårdsförbundets 25-årsdag. Fru Nordlund tillhör en av de barnavårdsnämnder ute i landet, vilkas praktiska arbete säkerligen alldeles motsvarar vad förhoppningsfulla lagstiftaren en gång drömde, när de nya barnavårdslagarna kommo till. Genom dessa barnavårdsnämnder förverkligas de idéer, som utvarnades Svenska Fattigvårds- och barnavårdsförbundet arbetat för allsedan sin tillkomst 1906. Idéer, som efter hand blivit stadfästas, först genom denna energiska sammansättningens strävanden, och till sist genom upptagandet i den moderna lagstiftningen.

Eftersom alla veta, att det ännu på sina håll finns mycket som brister i handhavandet av dessa lagar, är önskemålet, löglighet och lyräkraft ännu kunna lansera arbetet, är det lika uppmuntrande som lärorikt att få ta del av de erfarenheter, som gjorts i en så framskridde barnavårdsnämnd som Kristianstads.

Fru Nordlund påminner om, att det ännu så sent som åren före 1925 kunde ännu sådant barn, som måste omhändertagas av det allmänna, överlämnades till den lägstbjudande, d. v. s. den, som begjorde den lägsta betalningen för inackorderingen utan att man vidare bekymrade sig om, hur det passade i övrigt. Öfva betydde man sig inte om att varsko värken barn eller vårdare, utan fosterfödrar kom helt tidigt på morgonen med sin skjuts, barnet fylles i vagnen och här körde i väg med det till dess egen förvårdning och förskolevård. I belysningen av sådana förhållanden kan man riktigt fastslå, vilket stort värde de nuvarande barnupptag-

ningshemmen, sorteringshemmen, här på barnen vara under den bästa vård, tills ett passande hem blivit funnet åt dem. I god tid få de resa på att de skola flytta, och det anses alls inte längre som något förskräckligt. Det är riktigt riktigt att bli sackerdosad. Det händer ibland, när bilen kommer för att hämta något av barnen på upptagningshemmet, att de kvarvarande fråga: blir det inte snart min tur!

Kristianstad barnupptagningshemmen har plats för omkring tjugo barn, kan också bereda rum för väntande mödrar. Det kan hända att en flicka kommer upp till Barnavårdsnämndens expedition, utan pengar, utan plats, eller en brytning med fosterfödrarna för det väntande barnets skull och frågar vad hon skall ta sig till. Hon kan då få stanna en tid på upptagningshemmet. Det har t. o. m. under den tid barnbörshuset varit stängt låtit ordnas så, att förlossningar kunnat försiggå där. Middrar kunna också få komma tillbaka till sitt gamla barnet.

Nå, innan man kommit så långt som att placera barnen eller någon utom mamma på upptagningshemmet, kan det hända att barnet besöks och begäran om råd och hjälp på barnavårdsnämndens expedition. Den arbetar i själva verket som en modern rådgångsbyrå för barnavårds- och upptagningsfrågor och allt vad därtill hör av praktiska och psykologiska problem. Sekretären får under en ög uppleva många människors öden. Det kommer fosterfödrarna med klagonallt över fosterbarnens både andliga och kroppsliga krångel. Men också med glädjemening. De vilja visa utnarnas nya kläder och fina betyg, hur de växat och ta sig. Det kommer blivande

Skogaholm.

När de gula höstvänen dansade och rasslade i gångarna hade Skansen inmignig av Skogaholm. Herrgårdsköket har gjort sitt inbredt band och kulturer, och Skansen har blivit berikad icke blott med en byggvad av utomordentligt vackert slag utan med ett kulturbrev, som väl icke står områnas i materia förnär. Inviqningen inleddes med dubbel svensk lösen och »Marica Carola Rex», varefter den halvriteröriga, möta stentrappan bestogs av olika länder. Sålunda inlade professorerna i samfundet Nordiska museets elanier, prins Carl, vidare den förra och den utvarnades landsövningen i Örebro län, överståthållare Elmquist och landsövningen Hasselrot, vilka båda förra Närke:s talen och tackade för att det tillika sagonotlet Skogaholm från Närke:s storsk så pietetsfullt omhändertagits av Skansen och dess styrelse.

Men den första, byråen himlen singlade och då en tråkig på sina tränga vingar, att en mås, medglade förundrad sig på ögon möniskor, och en flygmask knastade från någonstans högt däruppe. Vinden mojade av, och löven tröttnade på sin rödgång. Det blev stilla och tygt omkring oss. I o. m. djuren i bararna lycktes uphöra med sin klagol. Och Nordiska museets styresman, professor Anders Lindbom, steg fram och talade på sitt vanliga flyvande sätt, som på ett så epigrammiskt sätt harmonierat med hela hans uttryck och det kall, han sagt sig före. Han berättade för oss, hur man en vårdag, som lycktes dem gålla så löftrik, hade lagt grundensten till Skogaholm, och hur det tagit dem aderton månader att få det rest inom snationens

mödrar, och t. o. m. blivande läder, som i tid vilja ordna för det väntade lilla barnet, annalå sitt faderskap och försäkra sig om, att barnet, när det kommer till världen på B. B. inte skall vara utan far.

Det ökade antalet frivilliga hänvändelser är ett av tecknen på den allmänna uppöstran av människorna, som de nya barnavårdslagarna — trots kvardröjande brister här och där — ändå kunna sägas ha åstadkommit. Och här måste man komma ihåg det banbrystade upplysnings- och rådgivningsarbete som utförts av Fattigvårds- och Barnavårdsförbundet. Det har arbetat på lång sikt, som föregångare till lagstiftningen. Så mycket mera glädjande att frukterna redan börja mogna.

Det allra roligaste arbetet anser fru Nordlund vara inspektionerna. Den personliga bekantskapen med barn och fosterfödrarna, förordet från deras sida, små brev och vänkskapsbrev från barnen och de många möjligheter, som därigenom yppa sig att ingripa på ett sätt i de fall där det icke passar bra ihop. Örnuppmuntnande erfarenheter.

En välgörande entusiasm för arbetet. Kanske kan den ge upptag till nya förlopp också för andra. Man tar nu inte glömma Kristianstads barnavårdsnämndens stora förmån att till ordförande ha själva upplysningsmannen till lagen, häradsövning Holdö Edling. Vid tillgången till hans intresse och erfarenhet betyder av inspiration kan man ju lätt föreställa sig.

Men i barnavårdsarbetet är Skåne framskridet också som helhet. Skånska Barnavårdsförbundet bör till de mest framskridande. Senast i år har det utplevat en framgång, då det från Kristianstad län fick ett anslag på 500 kronor till upplysningsverksamhet. Malmöns län har länge lämnat ansigt. Det går alltså framåt.

Cassan.

stora hembyggsdag vid huvudstadens portar. Skogaholm är en produkt av tre generationers arbete, smak och strävanden under tiden mellan Karl XII och Karl XIII. Att det nu kommit att sådant på Skansen är ett stort verk av lärt och offer, ty från grundensten till tornspiran är allt gån.

Med slutet av invigningen gländade salen på en tung molnkant och slöade med vitt guld över den vackra lasaden och kom de gyllene lönnarna att stå där som broddande och förligga herrgårdens skär bredvid de djupröda takerna. Kroppens steg fram och vred om nyckeln i det gamla låset, slog upp dörrarna och invigde gästande Skogaholms herrgård. Den smala vindfjellen svängde till en rökt, som icke så hoppas var lika måttigt och dov som i Närke:s storsk, så att vindfjellen alltid kommer att känna sig hemligt, och här den av svänger, den alltid kommer att visa ljumma och förliga vindar för Skansen och dess vackra löv.

J. P.

TIDEVARVET

REDAKTION:
Telefon N. 4842. Mottagningsstid
10-12.

EXPEDITION:
Telefon 1843.
Kontorstid 10-12 i m., 1-4
i m. Postgård 15:44.

PRENUMERATIONSPRIS:
För höld kr. 6:—, halvkr kr. 3:—,
kvartal kr. 1:50. Lösnummer 15 25.

ANNONSPRIS:
1 text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1931
Zetelund & Thanderstryckeriet A.-B.

*) Kursiverat av undertrycknad.